

77A 6/5-46
101225

Marta Steinsviks „Frimodige ytringer“ i øket opplag.

Hvor lenge skal folk tåle forherligelsen av landssvikerne?

Av Sverre Leberg.

Samme dag Odelsstinget, for noen måneder siden, behandlet loven om adgang til å forelegge landsvikerne frihetstap inntil ett år — fikk samtlige stortingsmenn tildekket seg et hafts inneholdende «Frimodige ytringer». Ytringene var, med et mildt uttrykk, sogar svært frimodige. De var utgitt av Marta Steinsvik etter oppfordring av en komité.

Så vidt erindres ble heftet fra medlemmer av justiskomiteen oversendt Justisdepartementet. Senere er intet hørdt. For sikrurt nå.

«Frimodige ytringer» av Marta Steinsvik og andre er kommet ut i en annen, skadede opplag. Verre enn det første.

Vi har takket være anmelders tenkende en fru Steinsvik og hennes medarbeideres, gjennervertet tale- og ytringsfriheten i landet. Mod den følger også ansvar. Burde det iallfall. Etter sunt tenkende menneskers oppfatning er ansvar fru Steinsvik og hennes ena anonyme komité er fullstendig blottet for. Om noe hender nå avhengig av så mangt. Kanakje kan det offentlige ikke gripe inn overfor den slags. Men folkets frimodighet kunne for eksempel breste.....

De våre hjemlige nasister i Arne som utvalget på Gjæverik og fram-

over satte i gang sin martyr-propaganda etter rent München-mønster — var den offisielle linje innen Det norske Arbeiderparti at de skulle ties i hjel — og la's ut. Det var dem som førsterte mot denne taktilik, og de fikk desaverre rett. Litterens slutet brøtt i 1940.

De er dem som nå berder at nasismen har lidt et avgjørende nederlag i og med at Italia og Tyskland er nedkjempet militært. Men har den det? Ett nederlag riktignok, men avgjørende — nei! Enda lever Franko. Og enda lever — og blomstrer — den nazistiske innstillingen såvel utenfor som innenfor vårt lands stuevegger. Og jo mere tummer luftem kring disse plantene blir, jo mer antar samfunnet karakteren av drivhus.....

Skal vi også denne gangen tie — eller tie dem i hjel?

I all frimodighet kan det kanakje innvendes at en person som i begynnelsen av dette århundre ble erklært sinnssyk — muligens også nå må betraktes som åndelig senil, eller lider under det psykiatriske benevner vanlig nedsatte sjælsværne. I så fall vilde det i høyden være en fordelende omstendighet, Taushet eller latter beløser ikke slikt. Hæder ikke drøper det nasismen.

Når en sammenligner den første

med den annen, skadede utgave av «Frimodige ytringer» — ser en straks at der er handt noe i mellomtiden. — Slikke- og medlidenhetakampanjen har fått sterkere og sterkere tak. Ved siden av den bevisste nazifiserde del av befolkningen, har disse fronter skapt grobunn for «Frimodige ytringer» som Marta Steinsvik. Men fortsetter dette, vil utviklingen, også hos dem som etter hvert ser seg løl på denne forherligelsen av landsforrødere, skape grunnlag for en frimodighet som sikkert ikke vil stå tilbake for Marta Steinsviks og likeinnendens i klarhet for ikke å snakke om slagkraft.

I dette ligger der en latent fare som statismaktene bør være merksom på. Når myndighetene på grunn av tyskerne og våre hjemlige forrøderes djevelskap gjennom fem år, opprettholder papirrasjonering for pressen, og inder grunn til tvangsekvisisjonering av offentlige trykkere, som skal hjelpe til å bygge opp det nasistenes heretikk — virker det midtøst talt komik-ironisk at der finnes ledig papir og typografisk kraft til utgivelse av nasjonalherligende frimodighet..... En inngrisen her ville utvilsomt bli mett med sympati og forståelse. Også for trykkfriheten finnes en grense. Ett stad må frimodigheten ta slutt. Med tålmodigheten er det iallfall slikt.

Noen utdrag av Marta Steinsviks (eller kanakje det er den anonyme komité)s «Frimodige ytringer», illustrerer grellt hvor langt en i ly av vår pressefrihet kan bevege seg utenfor den politiske sømmelighets grense i Norge i dag. Og dette midt under behandlingen av saken mot nazirotten Rinnan i Trondheim. — midt under gjennomføringen av samfunnets rettelige oppgjør med landsvikerne. —

Etter at Quisling har fått den eneste logiske riktige straff for sin usseløst.

Da faller Anden og profetens igjen over Marta Steinsvik — og blant me-

kan. Målet virker svært trangt når han står mellom stengene. Helhelmsintrykket av kampen blir at Storms lag er lovende, mens en fortsatt må sette apertmålsten ved Odd. Denne gang kunne odderne være mer enn fornøyd med 0—1 nederlag.

Damneren Sundt Larsen hadde en grell oppgave.

Sykkeltvært. En Bamble-mann er blitt frastjålet sin sykkel som han hadde satt fra seg utenfor Statthells Kaféhus. Sykkelen var en så godt som ny damesykel.

med en fortjent, men noe... Pors var det beste laget og vant på bedre utnyttelse av sjangens og bedre plan i løperakken. Forvaret virket patent og løperakken effektiv. Borg splittet godt på banen, men det skortet foran mål. Vingspillet ble neglisjert, og av den grunn ble det sjelden åpninger i motstanderens forsvar. Forvaret led nok også av at Isak Andersen måtte gå ut tidlig i kampen.

Yes! Gundersen fra UK overvar kampen, men fant neppe noe positivt. Damneren Dahlgren, Uradd, har vi sett bedre før.

deltakelse. Båren og kapelet var riksprydd med blomster. Pastor Anundsen talte ved båren og la ned krans fra mann og barn, og fra svigerbarn og barnebarn. Gunvar Seth la ned en krans fra naboer på Skrukkerød og Grenli.

Ved graven forfattet pastor Anundsen jordpåkastelsen og takket for den store deltakelse.

Marskalken var Reidar Johansen og Steinar Skogem.

— frk. Helga Hovdebo, Øvre Sandevær og hr. leyttnant John Oyan, Sandland.

— frk. Nancy Landås, Bergen og leyttnant (M) i marinen Hakon Bælsen, Kragerø, p. t. Horten.

Det er lyst for: — vaktmann Arne Høvik og Solveig Gulbrandsen, begge Bamble.

— arbeider Henrik Claus Olsen of Klara Marie Hansen, begge Harre.

get annet rart heter det:

«... De dommer søtt litt er av sagt på basis av den provisoriske landsavikarordnings», må derfor antas å være uriktige og burde formentlig, når rett var, omgjøres. Vi er selvsagt ikke så enfoldige å innbille oss, at dette vil bli gjort. Vi vil bare her slå fast med all den styrke vi formår, at det for tiden er makten og ikke retten som rår.

En kjent svensk «Tidning» har nylig uttalt at «Beddallandet Norge ikke lenger kan gjøre krav på å være en rettstat». Det er sårt at Norge således har mistet sin «good-will» hos et tidligere velvillig innstiltet svensk storblad. (!) Enda såvære å måtte innrømme at bladet dom er sanna.

Den nåværende rettsforfalskning mot NS bygger i følge den provisoriske landsavikarordning på den forutsetning at samtlige medlemmer av dette parti er landsvikerne.

Og videre:

«Hertil kommer at vår statsforfalskning i følge ansette juristers mening faktisk var satt ut av funksjon i og med okkupasjonen. Beskyldningene mot NS for kasseringen mot statsforfalskningen er således ubetydlig.»

At Nasjonal Samlings medlemmer skulle ha villet blå flenden — her den tyske Okkupant — med eråd og dåd, må altså også tilbakevises. Og vi bør være så passe rettferdige i vår dom, at vi forstår at NS på sin måte — likevel som vi på vår — mente å arbeide for fedrelandets interesser. For mange av dem var det strålende et personlig offer å stå tilsluttet NS. De hadde hele «sifrontens» kulde mot seg, og bare tanken på at de ved å tilhøre partiet i lengden ville gaae fedrelandet best, brakte de edlere elementer innen Nasjonal Samling til å

bl stående. De fant det å være åværr borgerplikt å bringe dette offer.»

Og fortsatt videre:

«Det innværende Storting har det i sin makt å gjøre seg navnknunlig på en bedre måte ved å gjøre godtgjeld for forrige Stortings feil, avskaffe dødsstraffen igjen og la den «provisoriske landsavikarordning» gå samme veg som «bigamiovens» — avskaffe den helt og holdent.

Ville det ikke være bedre om det ble alminnelig amnesti for alle NS-medlemmer som ikke har gjort seg skyldig i virkelige, kriminelle forbrytelser?»

Og i angsten for at dette ikke skulle være argumentasjon god nok, går Marta Steinsvik, loddrett over i sentimentaliteten og bibelstedene:

«De politisk rett-troende i vårt land roper på rettferdig straff for NS. Fiat justitia perat mundus. Dette kan med en liten variasjon oversettes slik: «Rettferdigheten skal fyldest om så Norge (vården) går under». Det er et bedensk rettsprincip. Det kristne prinsipp er uttalt i Fadersværets beunn: «Forlat oss vår skyld som vi forlater våre skyldnere». Med andre ord: Bare vi tilgir andre, kan vi selv vente tilgivelse for våre egne synder. Maa fristes også til å benytte Kristi ord fra Bergprekenen: «Hvorfor ser du splinten i din brors øye, men bjelken i ditt eget øye blir du ikke var. Du bykier, trekk først bjelken ut av ditt eget øye, så kan du siden trekke splinten ut av din brors øye». Det er det kristne standpunkt.

Her er plass for gjensidig (!) tilgivelse. På begge sider er det skyld.

Og for at intet skal være uforsøkt, svinger Marta Steinsvik seg opp i trykkes høyder i følgende setning: «I de selvsakelige møttinger i fjor ønsket frihet og fred fra det høye»

set signende ned over vårt land. Det føles som om folkets synder domp hundre år var blitt tilgitt og utsløttet. Framtiden synes å ligge tryk og laftrik foran oss. Vi løste oss som en eneste stor sekkeløkk, som i følelseskap vilde loge krigens skår og byrge vårt krigsberøjes fedreland opp igjen. — De kom som med ett slag onde Ånder stormende inn over oss og fylte menneskehelvete med hat og hævnytt. Store deler av vårt folk gikk til sagrop på sine medborgere, slopte dem i fongret, mishandlet dem og jaget deres pårørende, hjelpeles kvinner og barn ut på gaten og berøvet dem alle eksistensenngittetors.

Detta kan være nok

— — —

Landsavikarordningen olms i stand som et mildere alternativ til de svært paragrafer. Fordi man ville finne et straffeforum som skulle ramme de såkalte edlere arters av landsforrøderi. Anordningen er etter fru Steinsvik oppfatning ikke bare urettferdig, men også ulovlig. Men hva ville vi ha uten den? Utalukkende de strengere straffebestemmelser (inklusive de såkalt) for landsforrøderi. Om paragrafen i en slik situasjon var blitt konsekvent fulgt, hadde Marta Steinsvik ikke hatt så mange å edre med lidendets på i dag. Da ville rokkene av hennes stakkars, fedrelandssakende og misforståtte nasister vært temmelig demmert. — Dermed ville man, mener sikkert mange, oppnådd den fordel at det så ikke hadde eksistert noe landsavikar problem i landet. Som det er nå kommer problemet til å løse og blomstre, så lenge bare en eneste av uskyldighetenes gitter har slått. At det ikke er gått slik, skyldes at Norge i dag er en rettstat. Og så får vi heller tåle forrøderens livsgode for det... (Forts. s. side)

